

KARLSTADS KOMMUN

KARLSTADS-HAMMARÖ GYMNASIEFÖRVALTNING

Stab

Tjänsteskrivelse 2011-05-24

Kathrin Mörtel, 054-540 13 06

kathrin.mortel@karlstad.se

Karlstads-Hammarö
gymnasienämnd

Kvalitets- och utvecklingsplan för skolhälsovården läsåret 2011/2012

Dnr GN-2011-71 Dpl 54

Ärende

Skolhälsovården regleras på nationell nivå av skollagen (SFS 2010:800) och hälso- och sjukvårdslagen (HSL, 1982:763) samt av Socialstyrelsens allmänna råd och föreskrifter som är relaterade till skolhälsovårdens verksamhetsområden.

Socialstyrelsens riktlinjer för skolhälsovården samt socialstyrelsens föreskrifter om ledningssystem för kvalitet och patientsäkerhet i hälso- och sjukvården (SOSFS 2 005:12) ger tydliga direktiv och ansvar för huvudmannen att kvalitetssäkra och utveckla skolhälsovården. I enlighet med detta har huvudmannen (gymnasienämnden) beslutat om lokala mål och riktlinjer för skolhälsovården. Ovan nämnda dokument ligger till grund för de insatser som beskrivs i Kvalitets- och utvecklingsplanen för skolhälsovården läsåret 2011/2012.

Beslutsunderlag

Karlstads-Hammarö gymnasieförvaltnings tjänsteskrivelse den 24 maj 2011. Kvalitets- och utvecklingsplan för skolhälsovården (Elevhälsans medicinska insatser) läsåret 2011/2012.

Karlstads-Hammarö gymnasieförvaltnings förslag

Kvalitets- och utvecklingsplan för skolhälsovården läsåret 2011/2012 godkänns.

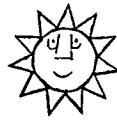
Beslutet expedieras till

Karlstads-Hammarö gymnasieförvaltning

Staffan Sjölund
Skoldirektör gymnasiet

Kathrin Mörtel
Verksamhetschef skolhälsovård

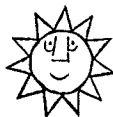

KARLSTADS KOMMUN

Kvalitets- och utvecklingsplan för skolhälsovården

(Elevhälsans medicinska insatser)

Läsåret 2011/2012

KARLSTADS KOMMUN

Prioriterade insatser 2011/2012

Socialstyrelsens riktlinjer för skolhälsovården¹ ger tydliga direktiv och ansvar för huvudmannen att utveckla skolhälsovården, helst med evidens. Riktlinjerna är utgångspunkt för de områden som prioriteras av gymnasienämnden för att tillgodose elevernas behov. Inom följande 11 områden är kvalitetsindikatorer framtagna för skolhälsovården under kommande läsår.

1. Bemötande och värdegrund
2. Mottagningsarbete
3. Hälsobesök och hälsosamtal
4. Vaccinationer
5. Elevernas lärandemiljö och trivsel
6. Samverkan internt och externt
7. Elever i behov av särskilt stöd
8. Hälsoekonomiska konsekvenser
9. Journalhantering och annan dokumentation
10. Tillgänglighet, utrustning och lokaler
11. Kompetens

1 Bemötande och värdegrund

Skolans värdegrund handlar om att lägga grunden för ett samhälle, där vi respekterar mänskliga rättigheter, tar tillvara varandras olikheter och tar hand om varandra. Alla elever ska känna sig trygga och trivas i skolan. I mötet med skolhälsovården ska elevens behov av autonomi respekteras utifrån ålder och mognad. Det ska finnas rutiner och förhållningssätt för hur elever och vårdnadshavare bemöts. Ett samarbete ska finnas med både elev och vårdnadshavare. I alla kontakter ska elevens enskilda intressen tillvaratas. Uppgifter om elevs förhållanden ska hanteras med den sekretess som lagen stadgar och i övrigt med stor varsamhet.

Mål

- Elevens värdighet och integritet respekteras
- Elev och vårdnadshavare visas omtanke och respekt oavsett ålder, kön, funktionsnedsättning, social ställning, etnisk eller religiös tillhörighet eller sexuell läggning
- Elev och vårdnadshavare informeras och görs delaktiga

¹ Socialstyrelsens riktlinjer för skolhälsovården (2004) är under revidering mot bakgrund av nya lagar och ny forskning inom området.

Åtgärder för måluppfyllelse 2011/2012

- I samband med HBT-certifiering av elevhälsan skapades en modell för det fortsatta kvalitetsarbetet gällande HBT-frågor inom gymnasieskolan. Minst en representant från elevhälsan på respektive skolenhet skall ingå i denna arbetsgrupp.
- Elevhälsan/skolhälsovården ansvarar för synliggörande av sin HBT-kompetens genom märkning i elevhälsans väntrum med RFSL's certifieringsmärke.
- Elevhälsan/skolhälsovården ansvarar för att kontinuerligt bevaka fysisk miljö, exempelvis väntrum, tidskrifter, bilder och främja normfria budskap på skolan.

2 Mottagningsarbete

Oberoende av problemets art vänder sig elever ofta till skolhälsovården. Akuta och oplanerade sjukvårdsinsatser hör till skolhälsovårdens vardag. Skolsköterskans och skolläkarens sjukvårdande funktion bör i första hand tas tillvara vid hälsoproblem som påverkar elevens skolgång, samt vid behov remittera vidare för ex. utredning och extern vård.

Mål

- Mottagningsverksamheten ska erbjuda en för elever (och för föräldrar kring frågor som rör deras barns hälsa) lätt tillgänglig hälsovård av god kvalitet utifrån en tydlig policy och tydliga rutiner.

Åtgärder för måluppfyllelse 2011/2012

- Skolhälsovården gör känt, via olika informationskanaler, för elever, vårdnadshavare och skolpersonal när verksamheten är tillgänglig för besök och samtal samt när och hur skolläkaren nås på skolan.

3 Hälsobesök och hälsosamtal

Hälsobesök och hälsosamtal är metoder för att kunna följa elevernas utveckling, bevara och förbättra deras själsliga och kroppsliga hälsa och verka för sunda levnadsvanor hos dem. Hälsosamtalet är ett av skolans instrument för att upptäcka elever i behov av stöd eller insatser.

Mål

- Skolhälsovården ska genom strukturerat program för hälsoövervakning identifiera hälsoproblem, frisk-risk och skyddsfaktorer av betydelse för elevens hälsa
- Skolhälsovården har ett särskilt ansvar att värna om att elever med identifierbara problem och risker ska få rätt stöd och hjälp
- Skolhälsovården ska bidra med nyckeltal till folkhälsoarbetet
- Alla elever skall minst en gång under gymnasietiden erbjudas ett hälsobesök med ett tillhörande hälsosamtal.

Åtgärder för måluppfyllelse 2011/2012

- Alla elever i årskurs 1 fyller i blankett med hälsofrågor inför det kommande hälsobesöket hos skolsköterskan.
- Skolsköterskan och eleven utgår från svaren i blanketten vid hälsosamtalet.
- Elevernas enkätsvar avidentifieras och registreras av skolsköterskan i en databas vid namn ELSA.
- Verksamhetschef ansvarar för att resultat från elevhälsodatabasen, ELSA, årligen redovisas till nämnd och skolledning.

4 Vaccinationer

Socialstyrelsens allmänna råd om vaccination innebär att barn ges ett grundskydd genom barnhälsovårdens och skolhälsovårdens försorg.

Mål

- Skolhälsovården ska erbjuda och genomföra socialstyrelsens rekommenderade nationella vaccinationsprogram.
- Till Sverige nyanlända elever ska vid behov erbjudas kompletterande vaccinationer

Åtgärder för måluppfyllelse 2011/2012

- Riktlinjer och rutiner för vaccinationer revideras och anpassas enligt nytt nationellt vaccinationsprogram.

5 Elevernas arbets-, lärandemiljö och trivsel

Skolhälsovården är en del av en samlad elevhälsa som samarbetar med skolans personal för elevens bästa som utgångspunkt. Skolsköterskan och skolläkarens roll i arbetsmiljöarbetet för elever utarbetas under rektors ledning i samarbete med all berörd personal och fastställs i skolans arbetsmiljöpolicy/likabehandlingsplan.

Mål

- Skolhälsovården skall bidra till skapandet av en god psykosocial och fysisk arbetsmiljö som främjar elevernas lärande, utveckling och hälsa.
- Skolhälsovården skall verka för att alla elever trivs och känner sig trygga på skolan.

Åtgärder för måluppfyllelse 2011/2012

- Rapportera till verksamhetschef i form av avvikelser i de fall där det kan misstänkas att elev förorsakats lidande eller skada på grund av bristande utredning, stöd eller behandling inom skolhälsovården/elevhälsan.

6 Samverkan internt och externt

Arbete med elevhälsa förutsätter en hög grad av samarbete mellan elevhälsans personal och övriga personalgrupper i skolan. Det är också angeläget att samverkan sker med övrig hälso- och sjukvård samt med socialtjänsten. Ett område som särskilt bör bevakas är samverkan kring barn med neuropsykiatriska funktionshinder och svårigheter.

Mål

- Skolsköterskan medverkar i det övergripande hälsofrämjande och förebyggande arbetet på skolan.
- En tydlig vårdkedja finns för elever som har behov av insatser från en eller flera verksamheter.
- Alla insatser utgår från barnkonventionen.

Åtgärder för måluppfyllelse 2011/2012

- Samverkan mellan socialtjänst, barn- och ungdomspsykiatri och elevhälsa utvecklas genom att konkretisera samverkan och skapa nätverk.
- Verksamhetschefen deltar i Nya perspektiv² (Psykisk hälsa).
- Kontakter tas med barn- och ungdomsmedicin för att upprätthålla samverkan
- Skolsköterskor deltar i ett länsövergripande nätverk för STI förebyggande arbete
- Verksamhetschefen deltar i länsnätverk för medicinskt ansvariga/verksamhetschefer för skolhälsovården.

7 Elever i behov av särskilt stöd

Långvariga sjukdomar och funktionella svårigheter hos barn och ungdomar i skolan kräver medicinsk information till skolpersonal. I komplexa elevhälsoärenden är det inte ovanligt att medicinska orsaker finns med som en del i elevens problembild.

Mål

- Elever i behov av särskilt stöd ska identifieras tidigt.
- Skolhälsovården ska ha kompetens och resurser för att göra medicinska bedömningar.
- Skolhälsovården skall samverka med elevhälsans övriga funktioner utreda och analysera styrkor och svagheter hos elever som uppvisar tecken på behov av särskilt stöd.
- Skolläkaren skall vid behov ställa medicinsk diagnos.

² Nya perspektiv är en gemensam arena för kommunerna och landstinget i Värmland att ange inriktning och mål inom vård, omsorg och folkhälsa. Organisationernas förvaltningar har till uppgift att verkställa utifrån antagna mål. Fyra utmaningar med preciserade mål finns framtagna. En av utmaningarna heter psykisk hälsa. Läs mer på <http://regionvarmland.se/nyaperspektiv>

- Skolhälsovården ska vid behov informera om funktionshinder och sjukdom och ge specifik information inför yrkesval.

Åtgärder för måluppfyllelse 2011/2012

Modell för stöd i arbetet för elever i behov av särskilt stöd

Utgångspunkt tagen från ny skollag där elevhälsans roll i arbetet förtydligas.

Skollagen, 2 010:800, 3 kap, 8§, Elevens rätt till särskilt stöd

”Om det inom ramen för undervisningen eller genom resultatet på ett nationellt prov, genom uppgifter från lärare, övrig skolpersonal, en elev eller en elevs vårdnadshavare eller på annat sätt framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås, ska detta anmälas till rektorn. Rektorn ska se till att elevens behov av särskilt stöd skyndsamt utreds. Behovet av särskilt stöd ska även utredas om eleven uppvisar andra svårigheter i sin skolsituation.

Samråd ska ske med elevhälsan, om det inte är uppenbart obehövt.

Om en utredning visar att en elev är i behov av särskilt stöd, ska han eller hon ges sådant stöd”

Skol- och elevutredning

En skol- och elevutredning är en kartläggning och analys av elevens situation ur ett pedagogiskt, psykologiskt, socialt och medicinskt perspektiv. Det innebär att man får bättre möjlighet att identifiera bakomliggande orsaker till hälso-/studieproblem samt vilka behov av insatser eleven har. Resultaten från de olika kartläggningarna ger ett underlag för rektor att ta beslut om vilken typ av stöd som behöver sättas in för att eleven skall må bra och klara sina studier.

- Skapa en seminariedag för elevhälsan om utredningsprocessen/skol- och elevutredningar, tillsammans utarbeta gemensamma rutiner för
 - medicinsk bedömning
 - specialpedagogisk bedömning
 - social bedömning
 - psykologisk bedömning
- Utbildning för samtliga rektorer om utredningsprocessen/skol- och elevutredning

8 Hälsoekonomiska konsekvenser

En målsättning med Socialstyrelsens föreskrifter om ledningssystem för kvalitet och patientsäkerhet i hälso- och sjukvården (SOSFS 2005:12) är att all vård skall bedrivas på ett kostnadseffektivt sätt. Här bör speciellt ett långsiktigt samhällsperspektiv beaktas.

Mål

- Skolhälsovården är kostnadseffektiv och av god kvalitet och arbetar utifrån ett välfungerande kvalitetssystem.
- Ett övergripande samhällsperspektiv samt barn- och ungas långsiktiga hälsoutveckling skall beaktas vid beslut om insatser som bedrivs inom skolhälsovården/elevhälsan.
- I det individuellt inriktade arbetet har skolhälsovården/elevhälsan ett särskilt ansvar för att undanröja hinder för varje enskild elevs lärande och utveckling.
- De generellt inriktade uppgifterna för elevhälsan/skolhälsovården, rör elevernas arbetsmiljö, skolans värdegrund som t.ex. arbetet mot kränkande behandling och undervisningen om tobak, alkohol och andra droger och övrig livsstilsrelaterad ohälsa, jämställdhet samt sex och samlevnadsundervisning m.m. Elevhälsan har ett särskilt ansvar för att bevaka att skolan bidrar till att skapa goda och trygga uppväxtvillkor.

Åtgärder för måluppfyllelse 2011/2012

Skolhälsovården har fördelen att få träffa i stort sett nästan alla elever under deras tid på gymnasiet o samband med hälsobesöket i årskurs 1. Via detta besök får eleverna fylla i ett formulär med frågor om deras hälsa, skol- och livssituation. Svaren avidentifieras efter hälsosamtalet och sammanställs sedan i samarbete med landstingets i Värmland i en hälsodatabank kallad ELSA.

Ur hälsodatabanken kan sedan kommunerna i Värmland hämta ut data om hälsoläget för åldersgruppen 6- 18 år.

- Med hjälp av resultat i ELSA presentera en sammanställning av hälsoläget för år 1 på gymnasiet (2011) för nämnd, skolledare samt elevhälsa.

9 Journalhantering och annan dokumentation

Dokumentation i och hantering av skolhälsovårdsjournaler styrs detaljerat av lagar och föreskrifter. Dokumentationen är basen för uppföljning och utvärdering i verksamheten. Kvalitetsutveckling av verksamheten främjas av en samlad skolhälsovårdsjournal, Profdoc Medical Office, PMO och dokumentation i vaccinationsjournal (Svevac).

Mål

- Skolhälsovården ska dokumentera med god kvalitet och följa gällande lagar, författningar och kommunala anvisningar

Åtgärder för måluppfyllelse 2011/2012

- Arkivering av skolhälsovårdsjournaler skall lösas. (De tas inte emot av kommunarkiv from ht 2010)

10 Tillgänglighet, utrustning och lokaler

Skolhälsovården bör ses som elevernas företagshälsovård och ges i nära anslutning till deras arbetsplats.

Mål

- Alla skolhälsovårdens mottagningar ska ha tillgång till ändamålsenliga och lättillgängliga lokaler och adekvat utrustning

Åtgärder för måluppfyllelse 2011/2012

- Mot bakgrund av omförflyttningar/neddragningar av personal och lokaler inför hösten 2011 görs en uppföljning av hur skolhälsovårdens lokaler på Tingvalla, Nobel, Sundsta är anpassade efter elevernas och verksamhetens behov.

11 Dimensionering av resurser

Dimensioneringen är beroende av områdets tyngd och elevernas behov ex. elever med invandrabakgrund, elever neuropsykiatriska funktionshinder eller särskoleverksamheter.

Mål

- Skolhälsovården ska ges en adekvat resurstilldelning av skolläkare och skolsköterskor utifrån rekommenderade riktvärden och områdets speciella resursbehov. Adekvat resurs för skolsköterskan bedöms ligga på 500 elever per heltidstjänst³. Med utgångspunkt från dagen bemanning kan ett riktvärde för skolläkaren sägas ligga på ca 6000 elever per heltidstjänst.
- Skolhälsovårdens resurser måste bedömas ur ett helhetsperspektiv där det beaktas att alla funktionerna inom elevhälsan fungerar och samspelar.
- Verksamhetschefen för skolhälsovården skall göras delaktig i processer och beslut som berör bemanning inom skolhälsovården.

Åtgärder för måluppfyllelse 2011/2012

- Skapa gemensamma mål och riktlinjer för en samlad elevhälsa. (Där skolhälsovårdens del integreras, men som enkelt kan utskiljas för redovisning till nämnd)

³ I den politiska majoritetens plattform för föregående mandatperiod fanns ett uppdrag att utveckla och utöka elevhälsan inom gymnasieskolan. Budgetramen utökades med sammanlagt 4000tkr för detta ändamål. En av åtgärderna var att skapa garantivården för elevhälsans bemanning, se bilaga 1.